

Genç Neslin Turizm Etkinliklerini Değerlendirmesi: Şeb-i Arus Törenleri Örneği

Abdullah KARAMAN*
Münevver ÇİÇEKDAĞI**

Öz

Şeb-i Arus törenleri her yıl binlerce yerli ve yabancı turist katılım sağladığı, yerel, ulusal ve uluslararası basın tarafından takip edilen önemli bir turizm etkinliğidir. Bu etkinlikle bölgeye gelen turist sayısı artmakta, dolayısıyla bölge sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel birtakım faktörlerden etkilenmektedir. Çalışmanın amacı, Şeb-i Arus törenlerinin sosyal, ekonomik, kültürel, çevresel ve toplam etkisinin özellikle genç neslin algılarıyla değerlendirilmesidir. Bu değerlendirme sonucunda etkinlik özelinde genç neslin turizm etkinliklerini destekleyip desteklemediklerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma, genç neslin turizm desteğinin Şeb-i Arus törenleri özelinde değerlendirilmesine yönelik olduğundan önemlidir. Çalışma nicel araştırma yaklaşımına göre yürütülmüş olup veri toplamak için anket tekniğinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle Konya İli içerisinde yaşayan 831 katılımcıya ulaşılmıştır. Çalışmada betimleyici istatistikler, geçerlilik ve güvenilirlik analizi, açıklayıcı faktör analizi, korelasyon analizi ve regresyon analizi yapılmıştır. Analizler neticesinde turizmin ekonomik, çevresel ve kültürel etkisinin toplam etkiyi olumlu yönde etkilediği, toplam etkinin de genç neslin turizm desteğini olumlu yönde etkilediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Çalışmanın yerel yönetimlere, turizm paydaşlarına ve akademik çalışmalara kaynak olabileceği ve yarar sağlayacağı umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şeb-i Arus Törenleri, Turizm Etkinlikleri, Genç Nesil, Üniversite Öğrencisi, Turizm Desteği

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Young Generation's Evaluation of Tourism Activities: Example of Seb-i Arus Ceremonies

Abstract

Şeb-i Arus ceremonies are an important tourism event attended by thousands of local and foreign tourists every year and followed by local, national and international press. With this event, the number of tourists coming to the region increases, and therefore the region is affected by a number of social, economic, cultural and environmental factors. The aim of the study is to evaluate the social, economic, cultural, environmental and total impact of Şeb-i Arus ceremonies especially through the perceptions of the younger generation. As a result of this evaluation, it is aimed to determine whether young generation support tourism activities specifically for the event. This study is important as it aims to evaluate the tourism support of the young generation specifically for Şeb-i Arus ceremonies. The study was conducted according to the quantitative research approach and the survey technique was used to collect data. In this context, 831 participant living in Konya Province were reached. Descriptive statistics, validity and reliability analysis, explanatory factor analysis, correlation analysis and regression analysis were performed in the study. As a result of the analysis, it was concluded that the economic, environmental and cultural impact of tourism positively affects the total impact, and the total impact positively affects the tourism support of the young generation. It is hoped that the study can be a resource and benefit local governments, tourism stakeholders and academic studies.

Keywords: Seb-i Arus Ceremonies, Tourism Activities, Young Generation, Undergraduate, Tourism Support

Article Type: Research Article

* Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, akaraman@selcuk.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-7934-0451

** Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, mcicekdagi@selcuk.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-8195-1542

1. GİRİŞ

Ekonomik kalkınmayı hızlandırdığı için ülkelerin gelişiminde önemli bir rol oynayan turizm yerel halkın olumlu algıları doğrultusunda daha fazla desteklenmekte ve gelişmesi için yeni stratejiler oluşturulup planlamalar yapılmaktadır. Turizmin olumlu etkilerinin artmasını sağlayacak planlamalar hayata geçirilirse toplumların gelişim süreci de hızlanmaktadır. Elbette olumlu etkilerin yanı sıra olumsuz etkiler de algılanmaktadır. Kontrolsüz bir büyüme amacıyla gerçekleştirilen turizm planları halkın tepkisini çekmektedir. Bu da yerel halkın turizme karşı olumsuz bir duruş sergilemesine sebep olabilmektedir. Çeşitli topluluklarda yapılan araştırmalar sonucunda yerel halkın turizme karşı genellikle olumlu eğilimde oldukları görülse de olumsuz etkiler konusunda bazı endişelerinin olduğu da bir gerçektir (Karakaş ve Şengün, 2017; Andereck ve Vogt, 2016). Yerel halk uzun vadeli turizm büyümesine yönelik girişimleri ancak sürdürülebilir turizm niteliklerinin farkında olmaları durumunda destekleyebilirler (Huong ve Lee, 2017).

Turizm sektöründe yaşanan gelişmelerin ortaya çıkardığı sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel etkilerin olumlu veya olumsuz sonuçlarından en başta etkilenen kesim o bölgede yaşayan yerel halktır. Dolayısıyla yerel halkın turizme olan bakış açısı bölge turizminin gelişimini de doğrudan etkilemektedir. Eğer turizm faaliyetleri yerel halk tarafından yeterince desteklenmezse o bölge de turizmin gelişiminden söz etmek de zorlaşacaktır (Özaltın Türker ve Türker, 2014). Yerel halk turistlerin gittikleri yerleri tekrar ziyaret etmeleri veya başkalarına tavsiye etmeleri konularında genelde ihmal edilse de önemli bir rol oynar. Yerel halkın misafirperverlik ve yardımseverlik gibi olumlu davranışlar sergilemeleri turizmin o bölgede gelişmesi için oldukça önemlidir (Cengiz ve Kırkbir, 2007: 33; Gündüz, 2018:353). Yerel halkı görmezden gelerek sadece ekonomik kaygılarla turizmi geliştirme çabası içerisinde olmak anlamlı olmayacağı gibi halkın desteklemediği hiçbir faaliyetin de başarılı olamayacağı açıktır. Dolayısıyla yerel halkın desteğinin alınabilmesi için turizmin olumlu etkilerinin artırılması ve halk desteğinin alınmasıyla sürdürülebilir turizm faaliyetleri gerçekleştirilebilecektir (Gunn, 1988 akt; Solmaz, 2014: 103). Sürdürülebilir turizm kapsamında mevcut turizm kaynaklarını gelecekte de kullanmaya devam edecek olan genç neslin de turizm algılarının öğrenilmesi gerekmektedir (Saribaş, Kömürcü ve Güler, 2016). Meriç ve Erten (2015) illerde önemli bir paydaş olarak kabul edilen üniversite öğrencilerinin turizm algılarının ölçülmesinin yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde turizm stratejilerinin belirlenmesi ve uygulanmasında önemli olduğunu savunmaktadırlar.

Yaklaşık doksan yıldır gerçekleştirilen Şeb-i Arus tören etkinlikleri yerel halkın turizme olan desteğinin ölçülmesi bakımından önemli bir fırsattır. 2022 yılının ilk 11 ayında 2 milyon 905 bin kişinin ziyaret ettiği Mevlâna Müzesi ziyaretçi sayısının (Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2023), Şeb-i Arus törenlerinin düzenlendiği on ikinci ayda törene katılmak için gelenlerle birlikte büyük oranlarda artış gösterdiği bilinmektedir. Dünya genelinde Mevlâna felsefesine ilgi duyan turistler bu anı değerlendirerek hem törenleri izlemekte hem de bölgenin turistik mekanlarını ziyaret etme fırsatı elde etmektedirler. Yerel halkın yılın bu döneminde oldukça fazla miktarda turistlerle karşılaşması ve turizmin çeşitli etkilerini daha fazla hissetmesi bakımından çalışma için bu dönemde veri toplanması önemlidir. Bu kapsamda çalışmanın kavramsal çerçeve bölümünde öncelikle bölge turizminde önemli bir yeri olan Şeb-i Arus törenleri hakkında bilgi verilmiştir. Ardından turizmin sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel etkileri ile ilgili literatürde yer alan çalışmalar anlatılarak kurulan hipotezlere yer verilmiştir. Çalışmanın yöntem bölümünde çalışmanın amacı ve önemi, veri toplama amacı, evren ve örneklem, ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliği, ile araştırma modeline yer verilmiştir. Bulgular bölümünde ise hipotezlerin test edilmesi amacıyla yapılan betimleyici istatistikler, geçerlilik ve güvenilirlik analizi, açıklayıcı faktör analizi, korelasyon analizi ve regresyon analizi sonuçlarına yer verilmiştir. Son olarak öneriler sunulurken çalışma sonlandırılmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Her yıl binlerce yerli ve yabancı turistin katılım sağladığı, iç ve dış basın tarafından takip edilen önemli bir turizm etkinliği olan Şeb-i Arus törenleri sayesinde bölgeye gelen turist sayısı dönemsel olarak artış göstermektedir. Bu durumun bölgeyi sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel açıdan etkilenmesi beklenmektedir. Genç neslin bu durumu nasıl algıladığı ve turizme olan desteklerinin boyutları turizmin sürdürülebilirliği açısından destinasyon yönetim ve pazarlama örgütleri için önem arz etmektedir.

Çalışmanın bu bölümünde öncelikle saha araştırmasının gerçekleştirildiği dönemi kapsayan etkinlik hakkında bilgi verilmiş, ardından turizmin sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel etkileri ile alakalı olarak yerli ve yabancı literatürde yer alan çalışmalara yer verilerek Şeb-i Arus törenleriyle alakalı hipotezler kurulmuştur.

2.1. Şeb-i Arus Törenleri

30 Eylül 1207 yılında, günümüzde Afganistan sınırları içerisinde yer alan Belh şehrinde doğan Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî ailesi ile Konya'ya göç ederek ömrünün büyük bir bölümünü burada sürdürmüş ve 17 Aralık 1273'te 66 yaşında iken yine Konya'da vefat etmiştir. Ömrünü Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed (a.s.)'in yolu üzerine kuran ve insanların birbirlerine karşı hoşgörülü olmalarını telkin ederek sürdüren Mevlâna Mesnevî, Divan-ı Kebir, Mektubât, Fihi Mâ Fih ve Mecâlis-i Seb'a eserleri ile din, tasavvuf ve sosyal alanda dikkat çeken beyitleriyle günümüze dek insanlar tarafından ilgiyle takip edilen âlimlerden birisi olmuştur (Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2023). Mevlana'nın vefatının ardından ölüm yıldönümü her yıl çeşitli etkinliklerle anılmaktadır. Bu etkinlikler “*Şeb-i Arus Vuslat Yıldönümü Uluslararası Anma Törenleri*” olarak adlandırılrsa da yaygın kullanımı Şeb-i Arus törenleri şeklindedir.

Şeb-i Arus, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (2023)'ne göre “*Düğün gecesi anlamında Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin ilâhî sevgiliye kavuşmasına işaret eden öldüğü gece; bu gecenin yıl dönümlerinde yapılan tören*” şeklinde ifade edilmektedir.

Çalışmanın saha araştırması Mevlâna'nın 749. Vuslat Yıldönümüne denk gelen ve 86. sı gerçekleştirilen Şeb-i Arus tören tarihleri olan 07-17 Aralık 2022'ta toplanan verilerle yürütülmüştür. 2019 verilerine göre 40 bine yakın kişinin izlediği törenlerin gerçekleştiği haftada Konya genelinde Mevlâna Müzesi gibi turistik mekanların ziyaretçi sayısının da yaklaşık %50 oranında arttığı belirtilmektedir (Doğan, 2019).

2.2. Turizmin Sosyal, Ekonomik, Kültürel ve Çevresel Etkileri

Bhatia, Roy ve Kumar (2022) turizmin sürdürülebilir olmasını *sağlam yapı, eğitim, yerel halkın katılımı, çevresel dönüş ve kaliteli ürün* temellerine dayandırırken, Baloch, Shah, Iqbal, Sheeraz, Asadullah, Mahar ve Khan (2023)'ne göre turizmin gelişim düzeyini etkileyen faktörler *çevresel* (altyapı kalitesi, doğal güzellikler, yeşil alanlar, yüksek zirveler, iklim ve hava durumu, karlı dağlar, birbiriyle bağlantılı varış noktaları, vb.), *sosyo-ekonomik* (topluluğun farklılığı, kültürün ve sosyal değerlerin benzersizliği, misafirperverlik ve uyum, erişilebilirlik, konaklama, tesisler ve kolaylıklar, maliyet etkinliği, fiyat endeksi ve kolaylaştırıcı iş ortamı) ve *tarihsel, kültürel ve dini faktörler* (tarihi ve kültürel miras, dini mekânlar ve kültürel değerler ve deneyimler) olarak sıralanabilir. Turizmin etkileri ile ilgili literatür tarandığında bu etkilerin daha çok sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel etkiler olarak sınıflandırıldığı görülmüştür. Yerli ve yabancı çalışmalardan özellikle güncel çalışmalara ulaşılarak derlenen literatür özeti şu şekildedir:

Kourkouridis, Frangopoulos ve Kapitsinis (2023) çalışmalarında halkın fuar etkinliklerinin bölgedeki ekonomik, çevresel ve sosyo-kültürel etkilerini büyük ölçüde olumlu karşıladıklarını tespit

etmişlerdir. Phuc ve Nguyen (2023) halkın sürdürülebilir turizm desteğinin onların algı, iş birliği ve duygusal dayanışmalarına göre değiştiğini belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra kendi çalışmalarının bazı değerleri ölçme açısından yetersiz kaldığı düşüncesiyle gelecek araştırmacılara çalışmalarında ekonomik, sosyal-kültürel, çevresel vb. gibi konulardaki algılanan fayda ve değerlerin ölçümüne yer vermeleri gerektiğini önermişlerdir. Ödemiş (2023) çalışmasında kadınların turizme toplumsal katılım ve destek konusunda erkeklere oranla daha istekli olduklarını ifade etmiştir. Godovykh, Ridderstaat ve Fyall (2023) turizm gelişlerinin kısa vadede halkı olumsuz etkilediğini uzun vadede olumlu etkilediğini ifade etmişlerdir. Dalgın, Kara ve Çeken (2023) yerel halkın misafirperver davranışlarının turistik şenlikler düzenlenmesinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu ifade etmişlerdir. Baloch vd. (2023) çalışmalarında çok sayıda insanın turizm faaliyetleri sayesinde istihdam, altyapı gelişimi ve büyüme dahil olmak üzere sosyo-ekonomik faydaların farkında olduklarını söylemişlerdir. Ancak çevresel kaynakların durumunun giderek kötüleştiği de algılar arasındadır. Sosyal çevrenin yanı sıra, toprağın aşırı kullanımı, trafik sıkışıklığı, katı atık birikmesi, hava ve su kirliliği nedeniyle sosyal hassasiyet de tespitler arasında yer almıştır. Zorlu ve Yılmaz (2022) çalışmalarında halkın fayda ve maliyet algısının turizmi desteklemelerinde önemli rol oynadığını tespit etmişlerdir. Karipçin ve Ateş (2022) ise çalışmalarında halkın turizmin sosyo-kültürel, ekonomik ve çevresel etkilerine karşı nötr bir algı sergiledikleri sonucuna ulaşmışlardır. Karakaş, Demirkan ve Aslan (2022) çalışmalarında yerel halkın turizm gelişimine olumlu baktığını ifade etmişlerdir. Alagöz ve Taş (2022)'a göre halk festival etkinliklerine karşı sosyal faydanın yanında negatif bir etki de hissetmektedirler. Güneş ve Alagöz (2018) çalışmalarında halkın turizmin ekonomik, çevresel ve sosyo-kültürel etkilerini pozitif algılamakta olduğu tespit etmişlerdir. Ayrıca yerel halka göre turizmin mevcut potansiyeli yeterince kullanılmamaktadır. Bunun yanı sıra çalışmanın sonuçlarına göre yerel halk ve diğer paydaşların turizm faaliyetlerine katılımı sağlanmalı ve sektöre yapılan yatırımlar artırılmalıdır. Sayın (2018) çalışmasında alternatif turizm türlerinden biri olan eko-turizmin sosyo-kültürel fayda boyutunun ekonomik gelişme ve çevreye katkı boyutlarına göre daha yüksek oranda algılandığını söylemiştir. Ayrıca eko-turizmin bölge tanıtımına katkı sağlamakta olduğu da çıkan sonuçlar arasındadır. Gündüz (2018) çalışmasında halkın, turizm gelişiminin kendileri ve ilçeleri için olumlu sonuçlar içereceği algısına sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Ayrıca çalışmanın sonuçlarına göre halkın turizmden ekonomik katkı elde etmesi durumunda turizm desteklerinin de olumlu yönde olacağını söylemek mümkündür. Karakaş ve Şengün (2017)'e göre halk, turizmin kendilerinin yaşam standartlarını yükselteceği için ekonomik açıdan katkı sağlayacağı algısındadır. Boğan ve Sarıışık (2016) çalışmalarında halkın algısının turizm faaliyetlerinin ekonomik açıdan olumlu, sosyal açıdan olumsuz olduğunu ifade etmişlerdir. Ancak olumsuzluklara rağmen genel açıdan halkın turizme sıcak bakmakta olduğunu söylemişlerdir. Özaltın Türker ve Türker (2014) sosyo-kültürel etkilerin turizm desteğini etkileyen en önemli faktör olduğunu söylemektedirler. Turizmden ekonomik gelir sağlayan esnaf ve çalışanlar diğer mesleklere göre turizmin etkilerini daha olumlu algıladıklarından turizm desteği konusunda daha ılımlıdır. Jackson (2008) çalışmasında halkın sosyal ve ekonomik katkılar sağlayan etkinlikleri desteklediklerini tespit etmiştir. Çalışmada bölge sakinleri, etkinlik turizminin ekonomik faydalar getirebileceğine, kültürel alışverişi teşvik edebileceğine ve istihdam olanaklarını artırabileceğine inandıklarını belirtmişlerdir. Buna göre çalışmada, etkinlik turizmi politikası oluşturma konusunda yukarıdan aşağıya bir yaklaşım yerine her şeyi kapsayan toplum merkezli bir yaklaşım önerilmiştir. Cengiz ve Kırkbir (2007) çalışmalarında sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel etkilerin turizmin toplam etkisini farklı seviyelerde belirlediğini ve turizmin toplam etkisinin yerel halkın turizm desteğini şekillendirmekte olduğunu vurgulamışlardır.

Literatür taraması sonucunda incelenen çalışmalardan elde edilen sonuçlar kısaca özetlenecek olursa, yerel halk turizmin etkilerini zaman zaman olumsuz karşılasa da halkın turizm desteğinin genel anlamda olumlu olduğunu söylemek mümkündür. Bunun en büyük sebebi ise turizmin ekonomik etkilerinin kendilerine katkı sağlayacağını umulmasıdır. Bu durum Ap (1992)'in çalışmasında

detaylıca yer verdiği “sosyal değişim teorisi” ile bağdaşmaktadır. Ap (1992)’e göre sosyal değişim teorisi, ev sahibi toplumların turizme ilişkin olumlu ya da olumsuz algılarını anlamlandırmak için kullanılacak teorilerden bir tanesidir. Bu teori; yerel halkın turizmin getirilerinden fazlaca veya en azından dengeli bir şekilde yararlanması durumunda turizmin etkilerini olumlu karşıladığını savunmaktadır. Eğer getiriler düşük olursa yerel halkta turizm etkilerine karşı olumsuz bir algı gelişmektedir

Ayrıca çalışmalardan elde edilen sonuçlara göre yerel halk açısından kısa vadede olumsuz görünen etkilerin uzun vadede olumlu etkilerinin fark edildiğini, bunun yanı sıra sosyo-kültürel ve çevresel faydaların da azımsanamayacak şekilde farkında olduğunu söylemek mümkündür. Araştırmalar neticesinde tespit edilen olumsuz algılar sürdürülebilirlik kaygısını da beraberinde getirmektedir. Turizmin sürdürülebilir hale getirilmesi ile olumsuz etkilerinin azaltılması doğrusal bir ilişki içerisindedir. Turizmin sürdürülebilirliğine dair kaygıların artması sürdürülebilirliği önemseyen yönetim anlayışlarını değerli hale getirmektedir (Can, Tan, Dagaşan ve Gül, 2023: 30). Bir bölgede turist sayısı ve gelirindeki artışla beraber çevresel yıkım artıyorsa, bölgeler arası kalkınma farklılıkları ortaya çıkıyorsa, kültürel yabancılaşma ve kimlik kaybı yaşıyorsa bu durumun geleneksel planlama anlayışından kaynaklandığı düşünülmektedir (Aslan, 2008: 72). Benzer bir düşünceyle bir bölgedeki turizm gelişiminin olumsuz etkilerini azaltabilecek ve sorunlar ortaya çıkmadan önce önlem alabilecek bir planlama yaklaşımına ihtiyaç vardır. Bu planlama yaklaşımı “katılımcı turizm planlaması” olarak adlandırılmaktadır. Bu planlama şeklinde turizm faaliyetlerinden doğrudan ya da dolaylı şekilde etkilenen tüm paydaşların planlama sürecine katılımı söz konusudur. Bu sayede hem katılımcıların memnuniyetinin artması hem de turistik faaliyetlerin olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi yoluyla daha sistemli ve sağlıklı büyüyen bir turizm gelişimi hedeflenmektedir (Şahbaz ve Akdu, 2010: 152-153).

Yukarıdaki bilgiler ışığında yerel halkın ve özellikle sürdürülebilirlik noktasında önemli bir aktör olan genç neslin turizmin etkilerine yönelik olumlu ya da olumsuz algılarını tespit etmek önemli hale gelmektedir. Bu kapsamda turizm etkinliklerinin çevresel, sosyal, kültürel ve ekonomik boyutlarıyla ölçülmesi gerekmektedir. Şeb-i Arus etkinlikleri özelinde genç neslin turizmin etkilerine yönelik algılarını ve turizme verdikleri desteği ölçmek amacıyla kurulan hipotezler şu şekildedir:

H1: Konya ilinde Şeb-i Arus törenlerinin, turizme olan ekonomik etkisi, turizmin toplam etkisini olumlu yönde etkiler.

H2: Konya ilinde Şeb-i Arus törenlerinin, turizme olan sosyal etkisi, turizmin toplam etkisini olumlu yönde etkiler.

H3: Konya ilinde Şeb-i Arus törenlerinin, turizme olan kültürel etkisi, turizmin toplam etkisini olumlu yönde etkiler.

H4: Konya ilinde Şeb-i Arus törenlerinin, turizme olan çevresel etkisi, turizmin toplam etkisini olumlu yönde etkiler.

H5: Konya ilinde Şeb-i Arus törenlerinin, turizme olan toplam etkisi, genç neslin turizme olan desteğini olumlu yönde etkiler.

Çalışmada 5 temel hipotez oluşturulmuş olup, Konya ilinde düzenlenen ve bölge turizmi için büyük bir öneme sahip olan Şeb-i Arus törenlerinin turizme olan ekonomik, kültürel, çevresel, sosyal ve toplam etkisinin genç neslin turizmin desteğini etkileyip etkilemediği, etkiliyorsa ne oranda etkilediğinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

3. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde veri toplama süreci ve kullanılan yöntemle ilgili detaylı bilgiler verilmiştir. Bu kapsamda araştırmada kullanılan veri toplama aracı, evren ve ulaşılan örneklem bilgisi,

kullanılan ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik bilgisi, araştırma modeli ve değişkenler ile bu doğrultuda oluşturulan hipotezler hakkında bilgiler yer almaktadır.

3.1. Amaç ve Önem

Çalışmanın amacı her yıl binlerce yerli ve yabancı turistin katılım sağladığı Şeb-i Arus törenlerinin sosyal, ekonomik, kültürel, çevresel ve toplam etkisinin genç neslin gözünden değerlendirilmesidir. Bu değerlendirme sonucunda ise bu etkinlik özelinde genç neslin turizm etkinliklerini destekleyip desteklemediklerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Çalışma, on bir gün süren ve bölge turizmi için son derece önemli olan Şeb-i Arus törenleri ile ilgi literatürde benzer bir çalışma yapılmamış olmasından ötürü önemlidir. Literatürde bu törenle ilgili yapılan çalışmaların daha çok farklı konulardaki turist algıları ve özelliklerinin değerlendirilmesi şeklinde olduğu görülmüştür (Kalkan, 2022; Bişkin ve Şahin, 2021; Seçim, 2020; Toklu ve Pekerşen, 2020; Saçlı ve Ersöz, 2019; Tayfun, Kılıçlar, Uşaklı ve Yayla, 2013). Bu çalışma ise bölgede yaşayan genç neslin turizm desteğinin Şeb-i Arus törenleri özelinde değerlendirilmesine yöneliktir. Çalışmanın yerel yönetimlere, turizm paydaşlarına ve akademik çalışmalara kaynak olabileceği ve yarar sağlayacağı umulmaktadır.

3.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılacak veri toplama aracı olarak nicel araştırma yöntemlerinden anket yöntemi seçilmiştir. Bu yöntem görüş alınmak istendiğinde sıklıkla başvurulan etkili bir yöntemdir. Bu kapsamda Yoon, Gursoy ve Chen (2001) tarafından oluşturulan, Cengiz ve Kırkbir (2007) ile Özaltın Türker ve Türker (2014) tarafından da kullanılan ölçeğin araştırmanın amacına uygunluğu tespit edilmiş ve bu ölçeğin çalışmaya uyarlanmasına karar verilmiştir. Araştırma ölçeğinde 5 soruluk demografik veri bölümünün yanı sıra çalışmada kullanılacak faktörleri ölçmek için katılımcılara sunulan 24 ifade bulunmaktadır. Bu 24 ifadede katılımcıların ifadelerine ne oranda katıldıklarını belirtmeleri için 5'li Likert ölçeği şeklindedir. Bu bağlamda; (1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) katılmıyorum, (3) kararsızım, (4) katılıyorum ve (5) kesinlikle katılıyorum seçenekleri sunulmuştur. Uyarlanan ölçeğe pilot çalışma olarak 40 kişinin doldurduğu anketlerle ile ön test yapılmış ve ön test sonuçlarına göre anketin uygulanabilir olduğuna karar verilmiştir.

3.3. Evren ve Örneklem

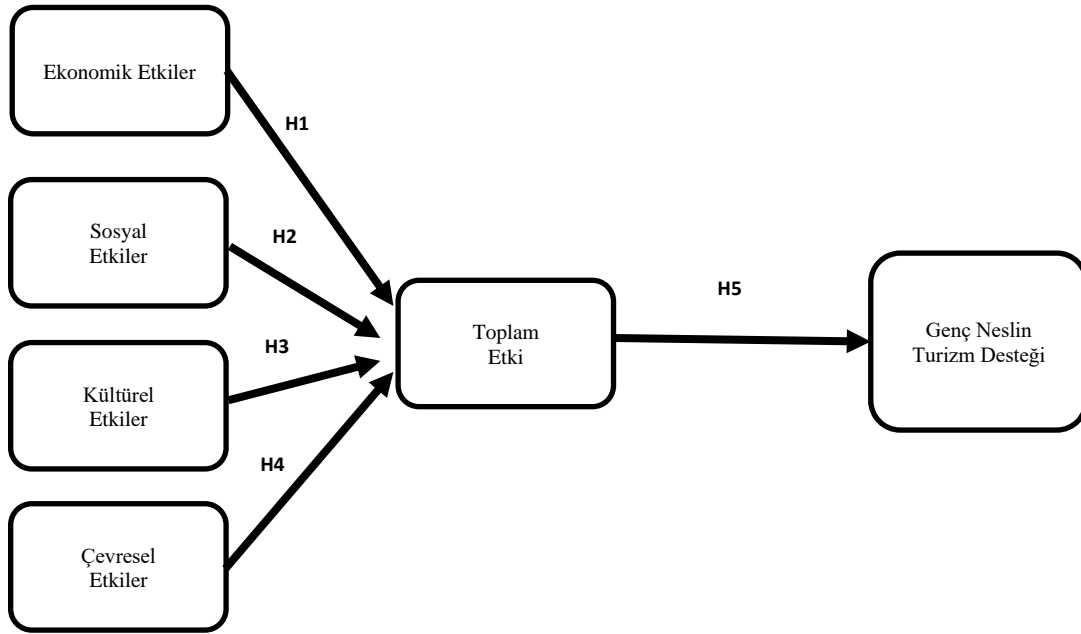
Konya ili 2.296.347 kişilik nüfusa sahip büyükşehirlerden bir tanesidir (Konya İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü, 2023). Araştırma kapsamında bu nüfus içerisinde 18 yaşını doldurmuş ve özellikle Şeb-i Arus törenlerinin gerçekleştiği Karatay bölgesi ile etkinliğe katılan yerli ve yabancı turistlerin günün kalan kısmında vakitlerini en çok geçirdikleri bölgeler olan Meram ve Selçuklu ilçelerindeki yerel halka anket uygulanmasına karar verilmiştir. Dolayısıyla basit tesadüfi örnekleme seçim yöntemi uygulanmış ve anket, genç nüfusun çoğunlukta olduğu yerel halka Şeb-i Arus törenlerinin gerçekleştiği 7-17 Aralık 2022 tarihleri arasında uygulanmıştır. Bu sayede çeşitli yaş, eğitim durumu, meslek ve medeni hale sahip halkın etkinlik haftasındaki sıcak görüşlerine ulaşmaya çalışılmıştır, Yüz yüze gerçekleştirilen veri toplama sürecinde 831 adet işe yarar anketin geri dönüşümü sağlanmış olup bu örneklem sayısı %95 güven aralığında evreni temsil edecek büyüklüktedir. Görüşmelerin yüz yüze yapılması nedeniyle ankette anlaşılmayan noktalar, katılımcılara hemen açıklanmış ve böylelikle anketlerin elenme oranı azalmıştır. Anket uygulamasına ilişkin etik onayı, Selçuk Üniversitesi Beyşehir Ali Akkanat Turizm Fakültesi Dekanlığı, Bilimsel Etik Değerlendirme Kurulunun 21.11.2022-12 tarih ve sayılı gündeminde alınmıştır.

3.4. Ölçeğin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışmaları

Ölçeğin ön uygulama verilerinin analizinde, ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Faktör analizine başlamadan önce, ölçekteki maddelerin uygunluğunu belirlemek ve daha sağlıklı maddelerle analiz yapabilmek için test maddelerinin puanları ile madde toplam puanı arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 21,0 programı kullanılmıştır. SPSS programına veri girişi yapıldıktan sonra hatalı veri ve eksik veri kontrolleri gerçekleştirilmiştir. Yapılan test sonucunda Cronbach's Alpha (α) değeri 0,790 ile $0,60 \leq \alpha \leq 0,80$ arasında olduğu için kullanılan ölçek oldukça güvenilirdir.

3.5. Araştırmanın Modeli ve Değişkenleri

Araştırma modeli çalışmada kullanılan ölçeği hazırlayan Yoon vd. (2001)'in de kullanmış olduğu ölçektir. Model üzerinde değişkenler ve kurulan hipotezler gösterilmektedir.

Şekil 1. Araştırmanın Modeli

Kaynak: Yoon vd., 2001: 364

Şekil 1, araştırma modelini göstermektedir. Yapılan literatür çalışması sonucunda kurulan hipotezlere uygun olarak üzerinde çalışılan araştırma modelindeki değişkenler üç kategoriye ayrılmaktadır. Bu kategorilerden ilki ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel etkilerdir. İkinci değişken toplam etki iken bir diğer değişken genç neslin turizm desteğidir. Ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel etkilerin toplam etki üzerinde, toplam etkinin de genç neslin turizm desteği üzerinde etkisi vardır.

Kurulan hipotezlerin kabul veya ret durumlarını tespit edebilmek amacıyla çalışmada kullanılan testler sırasıyla betimleyici istatistikler, geçerlilik ve güvenilirlik analizi, açıklayıcı faktör analizi, korelasyon analizi ve regresyon analizidir. Analiz sonuçlarına çalışmanın bulgular bölümünde yer verilmiştir.

4. BULGULAR

Analiz sonuçlarına göre elde edilen bulgular tablo ve şekiller halinde ifade edilmiştir. Katılımcılara İlişkin Demografik Veriler, Ölçek Boyutlarının Güvenilirliği, Faktörler Arası İlişki

Düzeylerinin Ölçülmesine Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları, Ekonomik Etki Boyutunun Toplam Etki Boyutuna Dönük Regresyon Analizi Sonuçları, Kültürel Etki Boyutunun Toplam Etki Boyutuna Dönük Regresyon Analizi Sonuçları, Sosyal Etki Boyutunun Toplam Etki Boyutuna Dönük Regresyon Analizi Sonuçları, Çevresel Etki Boyutunun Toplam Etki Boyutuna Dönük Regresyon Analizi Sonuçları, Toplam Etki Boyutunun Yerel Halkın Turizm Desteği Boyutuna Dönük Regresyon Analizi Sonuçları ve son olarak Araştırma Hipotezlerine ait Sonuçların Model Üzerinde Gösterimi tablo ve şekillerine yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Veriler

Değişkenler	Gruplar	F (Frekans)	% (Yüzde)
Cinsiyet	Kadın	446	53,7
	Erkek	385	46,3
Öğrenim Durumu	İlköğretim	77	9,3
	Lise	158	19,0
	Ön Lisans	144	17,3
	Lisans	380	45,7
	Lisans Üstü	41	4,9
	Diğer	31	3,7
Yaş Dağılımları	18-25	500	60,2
	26-35	146	17,6
	36-45	68	8,2
	46-55	78	9,4
	56 ve üzeri	39	4,7
Medeni Durum	Bekar	571	68,7
	Evli	260	31,3
Meslek	Öğrenci	467	56,2
	Memur	71	8,5
	İşçi	49	5,9
	Esnaf	47	5,7
	Ev Hanımı	75	9,0
	Emekli	29	3,5
	Serbest Meslek	40	4,8
	Diğer	53	6,4
TOPLAM		831	100

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların %53,7'sinin kadın, %46,3'ünün erkek olduğu görülmektedir. Halkın %9,3'ü ilköğretim, %19'u lise, %17,3'ü ön lisans, %45,7'si lisans ve %4,9'u da lisans üstü eğitim görmüşlerdir. Anket katılımcılarının yaş dağılımları incelendiğinde 18-25 yaş arası yaş grubunun %60,2, 26-35 arası yaş grubunun %17,6, 36-45 arası yaş grubunun %8,2, 46-55 arası yaş grubunun %9,4, 56 ve üzerinde yaşa sahip olanlar ise %4,7 olduğu görülmektedir. Medeni hal olarak ise ankete dâhil olanların %31,3'ü evli, %68,7'si bekârdır. Bu durum yaş ve meslek grubunda çıkan sonuçlar ile tutarlılık göstermektedir. Yerel halkın meslek gruplarına bakıldığında %56,2'sinin öğrenci, %8,5'inin memur, %5,9'unun işçi, %5,7'sinin esnaf, %9'unun ev hanımı, %3,5'inin emekli, %4,8'inin ise serbest meslek sahibi olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Ölçek Boyutlarının Güvenilirliği

Boyut Adı	Cronbach's Alpha (α)	İfade Sayısı	İfadeler	Faktör Yüğü
Sosyal Etkiler (SE)	0,804	5	SE1	0,488
			SE2	0,581
			SE3	0,663
			SE4	0,656
			SE5	0,479
Genç Neslin Turizm Desteği (TD)	0,875	5	TD1	0,549
			TD2	0,696
			TD3	0,67
			TD4	0,594
			TD5	0,601
Kültürel Etkiler (KE)	0,819	4	KE1	0,581
			KE2	0,544
			KE3	0,476
			KE4	0,462
Çevresel Etkiler (ÇE)	0,589	4	ÇE1	0,745
			ÇE2	0,738
			ÇE3	0,358
			ÇE4	0,341
Ekonomik Etkiler (EE)	0,636	4	EE1	0,318
			EE2	0,62
			EE3	0,553
			EE4	0,392
Toplam Etki (TE)	0,625	2	TE1	0,396
			TE2	0,448
TOPLAM GÜVENİLİRLİK	0,790	24		

Açıklayıcı Faktör analizi sonrası taslak ölçeğin güvenilirlik analizi için test puanları arasındaki iç tutarlılığı belirlemede Cronbach Alfa (α) katsayısı kullanılmıştır. Geçerlilik güvenirlilik analizlerinin ardından ölçek ve alt faktörleri arasındaki ilişkiler korelasyon değerleri hesaplanarak incelenmiştir.

Tablo 2’de yer alan boyutların güvenilirlikleri incelendiğinde “sosyal etki”, “genç neslin turizm desteği” ve “kültürel etki” boyutlarının Cronbach's Alpha (α) değerleri $0,80 \leq \alpha \leq 1,00$ arasında olduğu için boyutlar yüksek derecede güvenilirdir. “Ekonomik etki” ve “toplam etki” boyutlarının Cronbach's Alpha (α) değerleri $0,60 \leq \alpha \leq 0,80$ arasında olduğu için bu boyutlar oldukça güvenilirdir. “Çevresel etki” boyutunun Cronbach's Alpha (α) değeri ise $0,40 \leq \alpha \leq 0,60$ arasında olduğu için bu boyutun güvenilirliğinin düşük olduğu gözlemlenmiştir. 24 ifade içeren tüm boyutların güvenilirlik analizi yapıldığında ise Cronbach's Alpha (α) değeri 0,790 ile $0,60 \leq \alpha \leq 0,80$ arasında olduğu için ölçek oldukça güvenilirdir.

İki ya da daha çok değişken arasındaki ilişkinin yönü ve derecesi “Korelasyon Analizi” ile incelenir. Korelasyon katsayısı, bağımlı değişken ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin gücünü gösteren bir katsayıdır. Korelasyon katsayısı değişkenlerin yönü ve etkileşimlerin nasıl olduğu hakkında bilgi verir.

Tablo 3. Faktörler Arası İlişki Düzeylerinin Ölçülmesine Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

		Ekonomik Etki	Sosyal Etki	Kültürel Etki	Çevresel Etki	Toplam Etki	Genç Neslin Turizm Desteği
Ekonomik Etki	Pearson Korelasyon	1	-,132**	,462**	,267**	,499**	,434**
	Sig. (1-tailed)		0	0	0	0	0
Sosyal Etki	Pearson Korelasyon	-,132**	1	-,352**	-,195**	-,233**	-,351**
	Sig. (1-tailed)	0		0	0	0	0
Kültürel Etki	Pearson Korelasyon	,462**	-,352**	1	,326**	,524**	,689**
	Sig. (1-tailed)	0	0		0	0	0
Çevresel Etki	Pearson Korelasyon	,267**	-,195**	,326**	1	,294**	,285**
	Sig. (1-tailed)	0	0	0		0	0
Toplam Etki	Pearson Korelasyon	,499**	-,233**	,524**	,294**	1	,505**
	Sig. (1-tailed)	0	0	0	0		0
Genç Neslin Turizm Desteği	Pearson Korelasyon	,434**	-,351**	,689**	,285**	,505**	1
	Sig. (1-tailed)	0	0	0	0	0	

***. Korelasyon 0,01 düzeyinde anlamlıdır (1-tailed).*

Ölçek boyutları arasında anlamlı korelasyonların olup olmadığını tespit etmek ve yönlerinin ölçülebilmesi amacıyla korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda Tablo 3'te ortaya çıkan sonuçlar incelendiğinde ölçek boyutlarının tamamında anlamlı düzeyde korelasyonların tespit edildiğini görülmektedir ($p < 0,01$).

Tablo 3 incelendiğinde “ekonomik etkinin” “toplam etki” üzerinde aynı yönlü (olumlu) ve %49,9'luk bir etkisi olduğu görülmektedir. Bu oranın orta seviyede bir oran olduğunu ifade etmek mümkündür. “Sosyal etkinin” “toplam etki” üzerinde ters yönlü (olumsuz) ve %23,3'luk bir etkisi olduğu görülmektedir. Bu oranın zayıf seviyede bir oran olduğu anlaşılmaktadır. “Kültürel etkinin” “toplam etki” üzerinde aynı yönlü (olumlu) ve %52,4'lük bir etkisi olduğu görülmektedir. Bu oranın orta seviyede bir oran olduğunu ifade etmek mümkündür. “Çevresel etkinin” “toplam etki” üzerinde aynı yönlü (olumlu) ve %29,4'lük bir etkisi olduğu görülmektedir. Bu oranın zayıf seviyede bir oran olduğu anlaşılmaktadır. “Toplam etkinin” “genç neslin turizm desteği” üzerinde aynı yönlü (olumlu) ve %50,5'lik bir etkisi olduğu görülmektedir. Bu oranın da orta seviyede bir oran olduğunu ifade etmek mümkündür.

Korelasyon analizi iki faktör arasındaki ilişki düzeyini belirtmekle birlikte ilişki yönünü tespit etmekte yetersiz kalabilmektedir. Bu bağlamda ölçek boyutları arasındaki ilişkilerin bağımlı ve bağımsız değişkenler düzeyinde daha ayrıntılı incelenmesi gereği duyulmuş ve bu nedenle doğrusal regresyon analizine başvurulmuştur.

Tablo 4. Ekonomik Etki Boyutunun Toplam Etki Boyutuna Dönük Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Beta	t	p
Sabit	1,355	,152		8,931	,000
Ekonomik Etki	,654	,039	,499	16,594	,000

Bağımlı Değişken: Toplam Etki

R:0,499 R²: 0,249 F:275,366 p:0,000

Tablo 4 incelendiğinde “Ekonomik Etki” değişkeni ile “Toplam Etki” değişkeni orta seviyede ve anlamlı bir ilişki sergilemektedir ($R:0,499$, $R^2: 0,249$, $p:0,000$). Ayrıca “Ekonomik Etki” toplam varyansın %24,9’ünü açıklamaktadır. Yani bağımlı değişkendeki (Toplam Etki) %24,9’luk değişim modele dahil edilen bağımsız değişken (Ekonomik Etki) tarafından açıklanmaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayılarına (Beta) göre “Ekonomik Etki” düzeyinde bir birimlik artış “Toplam Etki” üzerindeki %24,9’luk bir artışı ortaya çıkarmaktadır. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise “Ekonomik Etkinin” “Toplam Etki” üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişkisinin bulunduğu görülmektedir.

Tablo 5. Sosyal Etki Boyutunun Toplam Etki Boyutuna Dönük Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Beta	t	p
Sabit	4,411	,093		47,362	,000
Sosyal Etki	-,263	,038	-,233	-6,898	,000

Bağımlı Değişken: Toplam Etki

$R:0,233$ $R^2: 0,054$ $F:47,589$ $p:0,000$

Tablo 5 incelendiğinde “Sosyal Etki” değişkeni ile “Toplam Etki” değişkeni düşük seviyede ve anlamlı bir ilişki sergilemektedir ($R:0,233$, $R^2: 0,054$, $p:0,000$). Ayrıca “Sosyal Etki” toplam varyansın %5,4’ünü açıklamaktadır. Yani bağımlı değişkendeki (Toplam Etki) %5,4’lük değişim modele dahil edilen bağımsız değişken (Sosyal Etki) tarafından açıklanmaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayılarına (Beta) göre “Sosyal Etki” düzeyinde bir birimlik artış “Sosyal Etki” üzerindeki %5,4’lük bir artışı ortaya çıkarmaktadır. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise “Sosyal Etki” nin “Toplam Etki” üzerinde negatif yönlü ($B: - 0,263$) ve anlamlı bir ilişkisinin bulunduğu görülmektedir.

Tablo 6. Kültürel Etki Boyutunun Toplam Etki Boyutuna Dönük Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Beta	t	p
Sabit	1,593	,129		12,313	,000
Kültürel Etki	,576	,032	,524	17,733	,000

Bağımlı Değişken: Toplam Etki

$R:0,524$ $R^2: 0,275$ $F:314,468$ $p:0,000$

Tablo 6 incelendiğinde “Kültürel Etki” değişkeni ile “Toplam Etki” değişkeni orta seviyede ve anlamlı bir ilişki sergilemektedir ($R:0,524$, $R^2: 0,275$, $p:0,000$). Ayrıca “Kültürel Etki” toplam varyansın %27,5’ini açıklamaktadır. Yani bağımlı değişkendeki (Toplam Etki) %27,5’lik değişim modele dahil edilen bağımsız değişken (Kültürel Etki) tarafından açıklanmaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayılarına (Beta) göre “Kültürel Etki” düzeyinde bir birimlik artış “Toplam Etki” üzerindeki %27,5’lik bir artışı ortaya çıkarmaktadır. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise “Kültürel Etkinin” “Toplam Etki” üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişkisinin bulunduğu görülmektedir.

Tablo 7. Çevresel Etki Boyutunun Toplam Etki Boyutuna Dönük Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Beta	t	p
Sabit	2,699	,131		20,588	,000
Çevresel Etki	,355	,040	,294	8,863	,000

Bağımlı Değişken: Toplam Etki

$R:0,294$ $R^2: 0,087$ $F:78,554$ $p:0,000$

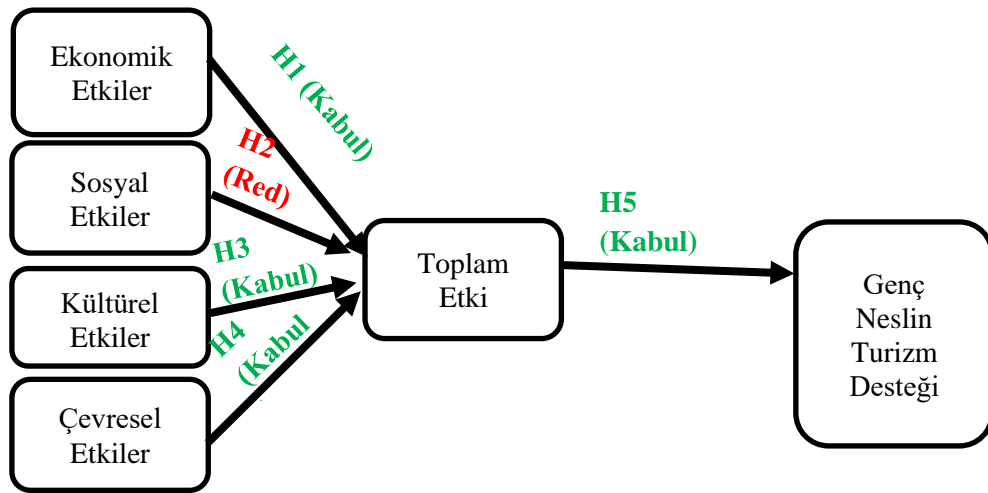
Tablo 7 incelendiğinde “Çevresel Etki” değişkeni ile “Toplam Etki” değişkeni düşük seviyede ve anlamlı bir ilişki sergilemektedir (R:0,294, R²: 0,087, p:0,000). Ayrıca “Çevresel Etki” toplam varyansın %8,7’sini açıklamaktadır. Yani bağımlı değişkendeki (Toplam Etki) %8,7’lik değişim modele dahil edilen bağımsız değişken (Çevresel Etki) tarafından açıklanmaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayılarına (Beta) göre “Çevresel Etki” düzeyinde bir birimlik artış “Toplam Etki” üzerindeki %8,7’lik bir artışı ortaya çıkarmaktadır. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise “Çevresel Etkinin” “Toplam Etki” üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişkisinin bulunduğu görülmektedir.

Tablo 8. Toplam Etki Boyutunun Genç Neslin Turizm Desteği Boyutuna Dönük Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Std. Hata	Beta	t	p
Sabit	2,298	,105		21,893	,000
Toplam Etki	,447	,026	,505	16,863	,000

Bağımlı Değişken: Yerel Halkın Turizm Desteği
R:0,505 R²: 0,255 F:284,362 p:0,000

Tablo 8 incelendiğinde “Toplam Etki” değişkeni ile “Genç Neslin Turizm Desteği” değişkeni orta seviyede ve anlamlı bir ilişki sergilemektedir (R:0,505, R²: 0,255, p:0,000). Ayrıca “Toplam Etki” toplam varyansın %25,5’ini açıklamaktadır. Yani bağımlı değişkendeki Genç Neslin Turizm Desteği %25,5’lik değişim modele dahil edilen bağımsız değişken (Toplam Etki) tarafından açıklanmaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayılarına (Beta) göre “Toplam Etki” düzeyinde bir birimlik artış “Genç Neslin Turizm Desteği” üzerindeki %25,5’lik bir artışı ortaya çıkarmaktadır. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise “Toplam Etkinin” “Genç Neslin Turizm Desteği” üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişkisinin bulunduğu görülmektedir.

Şekil 2. Araştırma Hipotezlerine Ait Sonuçların Model Üzerinde Gösterimi

Şekil 2’den de anlaşılacağı üzere;

H1 hipotezi olan “Konya ilinde Şeb-i Arus törenlerinin, turizme olan ekonomik etkisi, turizmin toplam etkisini olumlu yönde etkiler” hipotezi kabul edilir.

H2 hipotezi olan “Konya ilinde Şeb-i Arus törenlerinin, turizme olan sosyal etkisi, turizmin toplam etkisini olumlu yönde etkiler” hipotezi reddedilir.

H3 hipotezi olan “Konya ilinde Şeb-i Arus törenlerinin, turizme olan kültürel etkisi, turizmin toplam etkisini olumlu yönde etkiler” hipotezi kabul edilir.

H4 hipotezi olan “Konya ilinde Şeb-i Arus törenlerinin, turizme olan çevresel etkisi, turizmin toplam etkisini olumlu yönde etkiler” hipotezi kabul edilir.

H5 hipotezi olan “Konya ilinde Şeb-i Arus törenlerinin, turizme olan toplam etkisi, genç neslin turizme olan desteğini olumlu yönde etkiler” hipotezi kabul edilir.

Bu durumda yapılan analizler sonucunda araştırmancının başında kurulan 5 adet hipotezden 4 tanesi kabul edilmiş, 1 tanesi reddedilmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışma, Konya İlinde her yıl 7-17 Aralık tarihlerinde Kur'an tilaveti, tasavvuf müziği konseri ve Sema Ayin-i Şerifi şeklinde gerçekleştirilen Şeb-i Arus etkinliklerine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Şeb-i Arus etkinliklerinin turizme olan sosyal, ekonomik, çevresel ve kültürel etkilerinin genç neslin algılarıyla toplam etkiye olan etkisinin ve toplam etkinin de genç neslin turizm desteğine olan etkisinin tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda şehir merkezinde basit tesadüfi örneklem yoluyla seçilen 831 katılımcıya anket yapılmıştır. Anket sonuçlarına göre araştırmaya katılanların çoğu (%56,2) öğrencidir. Anket katılımcılarının 18 yaşını geçmiş olmalarından ve törenlerin akademik döneme denk gelmesinden ötürü bu öğrencilerin üniversite öğrencisi olabileceği düşünülmektedir. İlin beş adet büyük üniversiteye sahip olmasından kaynaklı olarak çok sayıda öğrenci barındırdığını söylemek mümkündür. Bu öğrencilerden bir kısmı farklı şehirlerden okumak arzusuyla bölgeye ikamet etmişlerdir. Dolayısıyla yerel halk olarak adlandırılıp adlandırılmayacakları konusunda gelecek araştırmalarda memleket bilgisi de istenerek öğrencilerin araştırmaya katkı oranları artırılabilir. Ancak bu öğrenciler yerel halk olarak adlandırılmamasalar da en azından birkaç yıl bu bölgede ikamet edeceklerinden turizmin etkilerinden olumlu ya da olumsuz etkilenme durumları ve hoşnutsuzluk ya da hoşnutsuzluklarını bir şekilde topluma yansıtmaları söz konusu olabilecektir. Ayrıca gelecekteki çalışmalar doğrudan üniversite öğrencilerine yönelik gerçekleştirilerek de Şeb-i Arus etkinliklerinin çevresel, ekonomik, sosyal, kültürel ve toplam etkileri öğrencilerin algıları üzerinden değerlendirilebilir.

Korelasyon analizi neticesinde %52,4 oranıyla kültürel etkinin toplam etki üzerinde aynı yönlü bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Özaltın Türker ve Türker (2014) de çalışmalarında sosyo-kültürel etkilerin yerel halkın turizm desteğini etkileyen en önemli faktörler olduğunu dile getirmektedirler. Bunu %49,9 oranı ile ekonomik etki, %29,4 ile çevresel etki ve %23,3 ile sosyal etki takip etmektedir. %50,5 ile toplam etkinin yerel halkın turizm desteği ile aynı yönlü ve olumlu bir etkileşim içerisinde olduğu görülmüştür. Karakaş ve Şengün (2017) çalışmalarında turizmin ekonomik etkisinin bölge halkı tarafından olumlu karşılandığına vurgu yapmışlardır. Bu durum çalışmadaki ikinci yüksek sonucu veren ekonomik etki sonucu ile paralellik göstermektedir. Boğan ve Saruşık (2016) da turizmin ekonomik etkilerinin olumlu, sosyal etkilerinin olumsuz karşılandığını söylemişlerdir. Bu çalışmada da ekonomik etkiler olumlu karşılanırken sosyal etkilerin oldukça düşük bir oranda olumlu karşılandığını söylemek mümkündür. Sayın (2018)'in çalışmasına göre ise bu çalışmadan farklı olarak turizmin sosyo-kültürel fayda boyutu ekonomik ve çevresel boyutlara göre yüksek oranda algılanmıştır. Bu durumun da Sayın (2018)'in çalışmasında eko-turizmin etkileri ölçülürken bu çalışmada tören etkinliğinin ölçülmesinden kaynaklı olabileceği, dolayısıyla çevre ve sosyal boyutların ön plana çıkmış olabileceği düşünülmektedir. Çalışmada çıkan farklı oranlar Cengiz ve Kırkbir (2007) de sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel etkileri turizmin toplam etkisini farklı seviyelerde belirlediğine yönelik tespitlerini desteklediğinden iki çalışma örtüşmektedir.

Değişkenler boyutunda regresyon analizi ile kültürel etkinin toplam etki üzerindeki %27,5'lik bir değişim kültürel etki tarafından açıklanmaktadır. %24,9'luk değişim ekonomik etki, %8,7'lik

değişim çevresel etki ve %5,4'lük değişim sosyal etki tarafından açıklanmaktadır. Yani toplam etkiyi bu etkinlik kapsamında daha çok kültürel etkinin oluşturduğunu en az ise sosyal etkinin oluşturduğunu söylemek mümkündür. Şeb-i Arus törenlerinin kültür ve inanç turizmi kapsamına girdiği düşünüldüğünde halkın anket ifadelerini bu manada yorumladığı düşünülerek elde edilen sonuçların anlamlı olduğu söylenebilir.

Regresyon analizi sonucuna göre turizmin toplam etkisi ise genç neslin turizm desteğini %25,5 oranında açıklamaktadır. Dolayısıyla turizmin toplam etkisinin genç neslin turizm desteğini olumlu yönde etkilediğini söylemek mümkündür. Öztürk, Karagöz ve Atasoy (2018) turizm eğitimi alan öğrencilerin de turizmin gelişimine karşı olan algılarının olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu durum Kourkouridis vd. (2023); Karakaş vd. (2022); Güneş ve Alagöz (2018); Gündüz (2018); Boğan ve Sarıışık (2016); Özaltın Türker ve Türker (2014); Jackson (2008)'in çalışmalarıyla paralellik göstermektedir. Ancak Karipçin ve Ateş (2022) çalışmalarında nötr bir algıdan bahsettikleri için bu çalışma ile farklılık göstermektedir. Genç neslin yaşam kalitesinin artması turizme olan desteğini de olumlu yönde etkilemektedir. Yaşam kalitesi ise ekonomik refah, sosyal ve kültürel gelişim ile çevrenin sürdürülebilirliğinin sağlanması ile mümkün olabilmektedir. Dolayısıyla turizmin olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi, olumlu etkilerinin ise artırılması yoluyla genç neslin yaşam kalitesi artırılabilir. Bu da dolaylı yoldan onların turizmi desteklemelerini kolaylaştırır. Toplum temelli turizm ve sorumlu turizm gibi yaklaşımlar da yerel halkın içinde buldukları bölgedeki turizmle ilgili alınan kararlara katılımlarını ön plana çıkaran yaklaşımlardandır. Katılımcı turizm planlaması yoluyla halkın da dahil olduğu, turistik faaliyetlerden etkilenen tüm paydaşların memnuniyeti artırılabilir. Halkın desteğini almayan yatırımlar boşa gidecektir. Dolayısıyla yerel yönetimlerin planlama yaparken halkın görüşlerine başvurması önem arz etmektedir. Özellikle Z kuşağı olarak adlandırılan günümüz üniversite öğrencilerini de kapsayan genç neslin görüşleri turizmin sürdürülebilirliğinin sağlanması bakımından büyük önem arz etmektedir. Geleceğin turizm yöneticilerinin ve turistlerinin bu nesilden oluşacağı düşünüldüğünde şimdiden onların turizm etkilerine yönelik görüşlerini öğrenmek turizm planlamalarında yer verilecek konuların tespit edilmesine yarayacaktır.

Çalışma, bir bölgede yaşayan genç neslin turizmin etkilerine yönelik algılarını ve desteklerini ölçmüştür. Bu çalışmanın turizmin olumsuz etkileriyle baş edebilmek ve turizm kaynaklarının sürdürülebilirliğini sağlamakta önemli paydaşlardan biri olan genç nesle dikkat çekmesi bakımından alan yazına katkı sağladığı düşünülmektedir. Sosyal değişim teorisinde açıklandığına göre genç neslin turizm etkinliklerinden kazanacaklarının kaybedeceklerine oranla fazla veya dengeli olması durumunda turizm destekleri de olumlu yönde olacaktır. Bu durumda genç neslin kazanımlarının artırılması yoluna gidilmelidir. Bu da genç nesil turizm eğitimi almış ise onların sektörde kariyer gelişimlerini sağlıklı bir şekilde yürütebilecekleri şekilde çalışma ortamı sunulmasıyla mümkün olabilir. Diğer gençler için ise turizmle doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkili olan sektörlerin gelişmesi sonucunda istihdam imkânı çoğaltılabilir. Sosyal ve ekonomik refaha kavuşan gençler boş zamanlarını turizm etkinliklerine katılarak değerlendirip iç turizm geliştirebilirler. En önemlisi de turizmin geleceğine yönelik planlamalar yapılırken katılımcı turizm planı anlayışı içerisinde genç nesil de sürece dahil edilmelidir. Sosyal medya kullanımının çok yoğun olduğu günümüzde ulusal düzeyde alınacak kararlarda gençlerin fikirlerini almak için bu mecralardan yararlanılması yerinde olacaktır. Yerel düzeyde ise gençlik merkezleri ile gençler turizm yönetimi, planlaması ve pazarlaması süreçlerine dahil edilebilir.

Genç neslin turizm etkilerine olan olumlu algılarını güçlendirmek amacıyla onların çeşitli turizm türlerinden faydalanmalarını teşvik etmek yerinde olacaktır. Bu kapsamda tek başlarına seyahat etmelerini özendirerek solo (bireysel) turizme, heyecanlarını yaşayabilecekleri macera turizmine, günümüzde artan şekilde yaşanan yalnızlığı fırsata çeviren yalnızlık turizmine (Karaman, Sayın ve Çiçekdağı, 2021) vb. katılmalarının sağlanması yerinde olacaktır. Buna ilave olarak özel sektör iş birliği içerisinde fiyat avantajları ve ilgi çekici etkinliklerle gençlik turizmi projelerinin geliştirilmesi (Zengin,

Kıngır ve Tezcan, 2018) yoluyla genç neslin turistlerle empati kurması ve turizm etkinliklerinin olası sonuçlarını daha iyi gözlemlemeleri sağlanabilir. Bunun için kamu-özel sektör elbirliği ile ödemede, konaklamada ve ulaşımda gençlere özel kampanyalar düzenlenmesi yerinde olacaktır.

Turizmin olumsuz etkilerinin tek sorumlusu olarak turizm endüstrisini görmek doğru olmayacaktır. Özellikle sosyal ve kültürel etkilerini olumlu hale çevirmek yerel halk ile turist arasındaki güçlü iletişime, yardımseverliğe, misafirperverliğe ve karşılıklı sınırlara saygı duymaya da bağlıdır. Bu anlamda yerel halkın da üzerine düşen sorumlulukların bilincinde olması gerekir. Bu bilincin yetersiz kaldığı durumlarda yerel yönetimlerin halkı sıkımayacak ve yormayacak şekilde bilinçlendirme çalışmaları yapması yerinde olacaktır. Bu çalışmalar kamu spotları, iletişim teknikleri eğitimleri, verimli sosyal medya kullanımı, turizm sektörüyle alakalı meslek edindirme kursları vb. yoluyla sağlanabilir. Aynı şekilde turistlerin de gerekirse seyahat acenteleri ve turist rehberleri aracılığı ile ziyaret ettikleri bölgenin yaşam kültürüne saygı duymaları ve çevreye verebilecekleri zararlar konusunda uyarılmaları yerinde olabilir.

Anket yönteminin kullanıldığı pek çok çalışmada olduğu gibi bu çalışmada da bazı varsayım ve sınırlılıklar mevcuttur. Öncelikle katılımcıların tamamının anketi içtenlik ve dürüstlikle doldurdukları varsayılmıştır. Anketler farklı koşullar altında farklı sonuçlar çıkarabilmektedir. Dolayısıyla zamansal ve parasal kısıtlardan ötürü il merkezinde basit tesadüfi yöntemlerle seçilen 831 kişiden farklı olarak ilçe bazında dağılıma gidilebilir. Ayrıca bölge esnafının görüşleri de turizmin ekonomik etkisini tespit etmek açısından önemli olacağından gelecekteki çalışmalar esnaflara odaklanabilir. Araştırma verileri Şeb-i Arus etkinliklerinin gerçekleştirildiği on bir günlük bir süre zarfında toplanmıştır. Bu süre içerisinde bölgesel hareketlilikten ötürü özellikle çevresel etkiler hemen fark edilmeyebilir. Daha farklı tarihlerde toplanacak veriler ile etkinliğin daha uzun vadeli etkileri tespit edilebilir.

Etik Beyan

Çalışmanın anket uygulamasına ilişkin etik onayı, Selçuk Üniversitesi Beyşehir Ali Akkanat Turizm Fakültesi Dekanlığı, Bilimsel Etik Değerlendirme Kurulunun 21.11.2022-12 tarih ve sayılı gündeminde alınmıştır. Çalışma Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği ilkelerine uyularak hazırlanmıştır.

Katkı Oranı Beyanı

Çalışmanın yazarları çalışmanın oluşum sürecine eşit oranda katkı sunmuşlardır.

Çatışma Beyanı

Çalışma bireysel ya da kurumsal herhangi bir çıkar çatışmasına yol açmamıştır.

KAYNAKÇA

- Alagöz, G. ve Taş, M. (2022). Festivallerin Yerel Halk Üzerindeki Etkileri Üzerine Bir Araştırma. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel*, 2022, 5(2), 668-679.
- Andereck, K. L. ve Vogt, C. A. (2000). The Relationship Between Residents' Attitudes Toward Tourism and Tourism Development Options. *Journal of Travel Research*, 39(1), 27-36.
- Ap, J. (1992). Residents' Perceptions on Tourism Impacts. *Annals of Tourism Research*, 19(4), 665-690.
- Aslan, A. (2008). Turizm Planlamasına Yerel Toplumun Katılımı: Saklı Bahçe Akyaka Üzerine Bir İnceleme. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 19(1), 71-83.
- Baloch, Q. B., Shah, S. N., Iqbal, N., Sheeraz, M., Asadullah, M., Mahar, S. ve Khan, A. U. (2023). Impact of Tourism Development upon Environmental Sustainability: A Suggested Framework for Sustainable Ecotourism. *Environmental Science and Pollution Research*, 30(3), 5917-5930.

- Karaman, A. & Çiçekdağı, M. (2023). Genç Neslin Turizm Etkinliklerini Değerlendirmesi: Şeb-i Arus Törenleri Örneği. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 25(45), 1225-1243.
- Bhatia, A., Roy, B. ve Kumar, A. (2022). A Review of Tourism Sustainability in the Era of Covid-19. *Journal of Statistics and Management Systems*, 25(8), 1871-1888.
- Bişkin, F. ve Şahin, S. İ. (2021). Destinasyon Tanıtım Aracı Olarak Etkinliklerin Tekrar Ziyaret Etme Niyeti Üzerindeki Etkisi: Şeb-i Arus örneği. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(1), 303-316.
- Boğan, E. ve Sarıışık, M. (2016). Yerel Halkın Turizm Faaliyetine Yönelik Görüş ve Algılamalarının Belirlenmesi Üzerine Alanya'da Bir Araştırma. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(2), 325-342.
- Can, Ü., Tan, E., Dagaşan, G. ve Gül, H. (2023). Bölgesel Turizm Paydaşlarının Sürdürülebilir Turizme Yönelik Tutumu: Hasankeyf Örneği. *Journal of Academic Tourism Studies*, 4(Özel Sayı): 21-32.
- Cengiz, E.ve Kırkbir, F. (2007). Yerel Halk Tarafından Algılanan Toplam Turizm Etkisi ile Turizm Desteği Arasındaki İlişkiye Yönelik Yapısal Bir Model Önerisi. *Sosyal Bilimler Dergisi* (1), 19-37
- Dalgın, T., Kara, E. ve Çeken, H. (2023). Etkinlik Turizmi Kapsamında Ordu Vosvos Şenliği Organizasyon Sürecinin Değerlendirilmesi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 13(Sosyal Bilimler Lisansüstü Öğrenci Sempozyumu Özel Sayısı), 233-250.
- Doğan, A. (2019). Mevlana Müzesi Şeb-i Arus haftasında ziyaretçi rekoru kırdı. <https://bit.ly/3tk4skv> adresinden 04.10.2023 tarihinde alınmıştır.
- Godovykh, M., Ridderstaat, J., ve Fyall, A. (2023). The Well-Being Impacts of Tourism: Long-Term and Short-Term Effects of Tourism Development on Residents' Happiness. *Tourism Economics*, 29(1), 137–156.
- Gunn, Clare, A., (1988). *Tourism Planning*. Taylor & Francis, New York.
- Gündüz, S. (2018). Yerel Halkın Turizm Algısını Belirlemeye Yönelik Alternatif Bir Ölçek Geliştirme: Karataş Destinasyonu Örneği. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 13(52), 343-357.
- Güneş, E. ve Alagöz, G. (2018). Yerel Halkın Turizm Algısı: Erzincan'da Bir Araştırma. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (15), 409-442.
- Huong, P. M. ve Lee, J.-H. (2017). Finding Important Factors Affecting Local Residents' Support for Tourism Development in Ba Be National Park. Vietnam. *Forest Science and Technology*, 13(3), 126–132. <https://doi.org/10.1080/21580103.2017.1354337>
- Jackson, L.A. (2008). Residents' Perceptions of the Impacts of Special Event Tourism, *Journal of Place Management and Development*, 1 (3), 240-255. DOI: 10.1108/17538330810911244
- Kalkan, F. (2022). *Kültür Turizmine Katılan Turistlerin Seyahat Motivasyonlarının Tekrar Ziyaret Etme Niyetine Etkisi: Şeb-i Arûs Örneği (Doktora Tezi)*, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Karakaş, A. ve Şengün, H. İ. (2017). Yerel Halkın Turizm Faaliyetlerine Yönelik Tutumları. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(15), 183-202.
- Karakaş, A., Demirkan, B. ve Aslan, A. (2022). Bartın Halkının Turizme Bakış Açısı. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (30), 444-462.
- Karaman, A., Sayın, K. ve Çiçekdağı, M. (2021). *Yalnızlık Turizmi*. Eğitim Yayınevi.

- Karaman, A. & Çiçekdağı, M. (2023). Genç Neslin Turizm Etkinliklerini Değerlendirmesi: Şeb-i Arus Törenleri Örneği. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 25(45), 1225-1243.
- Karipçin, Z. ve Ateş, A. (2022). Kültürel Miras Temelli Turizmin Geliştirilmesinde Yerel Halkın Tutumu -Beyşehir Örneği, *Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksekokulu Sosyal Bilimler Dergisi*, 13, 17-34.
- Konya İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü, (2023). Konya ili nüfus istatistikleri. https://nvi.gov.tr/kurumlar/nvi.gov.tr/IcSite/konya/haberler2023/2022_Konya_Nufus.pdf adresinden 10.02.2023 tarihinde alınmıştır.
- Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2023). Hz. Mevlâna'nın hayatı ve şahsiyeti. https://sebiarus.gov.tr/index.php?route=pages/pages&page_id=44 adresinden 04.10.2023 tarihinde alınmıştır.
- Kourkouridis, D., Frangopoulos, Y. ve Kapitsinis, N. (2023). Socio-economic Effects of Trade Fairs on Host Cities from a Citizens' Perspective: The Case of Thessaloniki, Greece. *International Journal of Event and Festival Management*, 14(1), 113-133.
- Meriç, S. ve Erten, Ş. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Turizm Algısı: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 420-440.
- Ödemiş, M. (2023). Investigation of Bolu's Sustainable Tourism Development According to the Attitudes of Local People. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 6(3): 319-340.
- Özaltın Türker, G. ve Türker, A. (2014). Yerel Halkın Turizm Etkilerini Algılama Düzeyi Turizm Desteğini Nasıl Etkiler: Dalyan Destinasyonu Örneği. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 4(1), 81-98.
- Öztürk, İ., Karagöz, Y. ve Atasoy, F. (2018). Sivas İli'nde Turizm Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Turizm Etkilerini Algılama Düzeyleri ve Önerileri. *Mesleki Bilimler Dergisi (MBD)*, 7(2), 348-355.
- Phuc, H. N., ve Nguyen, H. M. (2023). The Importance of Collaboration and Emotional Solidarity in Residents' Support for Sustainable Urban Tourism: Case Study Ho Chi Minh City. *Journal of Sustainable Tourism*, 31(2), 245-264.
- Saçlı, Ç. ve Ersöz, B. (2019). Şeb-i Arus Törenlerine Katılan Yerli Turistlerin Kültür Turisti Tipolojileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (41), 84-95.
- Sarıbaş, Ö., Kömürcü, S. ve Güler, M. E. (2017). Yavaş Şehirlerde Yaşayan Z Kuşağının Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Algıları: Seferihisar Örneği. *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 107-119.
- Sayın, K. (2022). Ekoturizmin Yerel Kalkınmaya Katkısına İlişkin Yerel Halkın Algılarının Belirlenmesine Yönelik Taşucu'nda Bir Araştırma. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel (Online)*, 5(1), 133-144.
- Seçim, Y. (2020). Şeb-i Arus Etkinliğine Katılan Turistlerin Mevlevi Mutfağı Yemek Taleplerinin Tespit Edilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (35), 778-796.
- Solmaz, C. (2014). Yerel Halkın Bölge Turizmine Bakış Açısının Belirlenmesi: Burdur'da Bir Araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(10), 91-105.
- Şahbaz, R. P. ve Akdu, U. (2010). Katılımcı Turizm Planlaması; Fethiye'de Alan Araştırması. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(23), 152-170.
- Tayfun, A., Kılıçlar, A., Uşaklı, A. ve Yayla, Ö. (2013). Şeb-i Arus Törenlerine Katılan Ziyaretçilerin Memnuniyet ve Sadakat Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. *In International Conference on*

- Karaman, A. & Çiçekdağı, M. (2023). Genç Neslin Turizm Etkinliklerini Değerlendirmesi: Şeb-i Arus Törenleri Örneği. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 25(45), 1225-1243.
- Religious Tourism and Tolerance Sempozyumu Bildirileri Kitabı*. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye (ss. 09-12).
- Toklu, S. ve Pekerşen, Y. (2020). Ziyaretçilerin Şeb-i Arus Mevlana'yı Anma Törenlerine Katılım Nedenlerinin Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 24(2), 289-311.
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı. (2023). Mevlana Müzesi 2022'de ziyaretçi akınına uğradı. https://www.iletisim.gov.tr/turkce/yerel_basin/detay/mevlana-muzesi-2022de-ziyaretci-akinina-ugradi adresinden 04. 10. 2023 tarihinde alınmıştır.
- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Asiklopedisi. (2023), Şeb-i Arûs. <https://islamansiklopedisi.org.tr/seb-i-arus> adresinden 04.08.2023 tarihinde alınmıştır.
- Yoon, Y., Gursoy, D. ve Chen, J. S. (2001). Validating a Tourism Development Theory with Structural Equation Modeling. *Tourism management*, 22(4), 363-372.
- Zengin, B., Kınır, S. ve Tezcan, N. Ş. (2018). Gençlerin turizm algısı ve turizme verilen destek; Sakarya Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(18), 147-168.
- Zorlu, K. ve Yılmaz, A. (2022). Weber'in Rasyonalitesi Perspektifinden Sakinlerin Turizme Karşı Algı ve Tutumları: Güzelyurt İlçesi (Aksaray) Örneğinde Ampirik Bir Analiz. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 12 (1): 36-55.

Extended Abstract

Young Generation's Evaluation of Tourism Activities: Example of Seb-i Arus Ceremonies

Şeb-i Arus ceremonies, also known as Mevlana Celaleddin Rumi's reunion night, are a series of events held in Konya every year between 7-17 December. These events attract the participation of thousands of local and foreign tourists who want to watch Mevlana's teachings and the performances of the whirling dervishes. In addition, it is followed with interest by local, national and international press. Şeb-i Arus ceremonies bring significant tourism activity to the region and cause the region to be affected socially, economically, culturally and environmentally.

The aim of this study is to evaluate the impact of Şeb-i Arus ceremonies on the region, especially through the perceptions of the younger generation. As a result of this evaluation, it was tried to determine whether the young generation supports tourism activities specifically for the event, how they view the effects of tourism on the region, and what they think about the sustainability of tourism. The study is important as it aims to evaluate the tourism support of the young generation specifically for Şeb-i Arus ceremonies. Because, the young generation is the potential tourists who will contribute to the future development and sustainability of tourism, the employees and managers of tourism enterprises, the decision makers who will play a role in determining tourism policies, and the academicians who will take responsibility in conducting tourism research.

The study was conducted according to the quantitative research approach and the survey technique was used to collect data. In this context, 831 participants living in Konya Province were reached by simple random sampling method. Descriptive statistics, validity and reliability analysis, explanatory factor analysis, correlation analysis and regression analysis were performed in the study.

According to the survey results, most of the participants (56.2%) are students. It is thought that these students may be university students since the survey participants were over 18 years of age and the ceremonies coincided with the academic semester. It is possible to say that the province hosts a large number of students due to the fact that it has five large universities. As a result of the correlation analysis, it was determined that the cultural effect had the same effect on the total effect with a rate of 52.4%. This is followed by economic impact with 49.9%, environmental impact with 29.4% and social impact with 23.3%. It was observed that the total impact of 50.5% had the same positive and positive interaction with the tourism support of the local people. With the regression analysis in the variables dimension, a 27.5% change in the cultural effect on the total effect is explained by the cultural effect. 24.9% change is explained by economic impact, 8.7% change is explained by environmental impact and 5.4% change is explained by social impact. In other words, it is possible to say that the total impact of this event is mostly created by cultural impact and least by social impact. Considering that Şeb-i Arus ceremonies fall within the scope of cultural and faith tourism, it can be said that the results obtained are meaningful considering that the public interprets the survey statements in this sense.

The study measured the perceptions and support of the younger generation living in a region towards the impacts of tourism. It is thought that this study contributes to the literature by drawing attention to the young generation, which is one of the important stakeholders in coping with the negative effects of tourism and ensuring the sustainability of tourism resources. According to social change theory, if the young generation's gains from tourism activities are greater or more balanced than what they will lose, tourism supports will be positive. In this case, it is necessary to increase the earnings of the young generation. This can be possible by providing a working environment in which the young generation, if they have received tourism education, can carry out their career development in the sector in a healthy way.

At the end of the study, the effects of Şeb-i Arus ceremonies on the region were evaluated through the perceptions of the younger generation. As a result of this evaluation, it was revealed that the young generation perceived the effects of tourism on the region positively, viewed the total impact of tourism on the region positively, and had high support for tourism activities. It is hoped that these results can be a resource and benefit local governments, tourism stakeholders and academic studies.
